

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Циклова комісія викладачів музики і хореографії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

«10» 09 2014 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ
(фортепіано)

галузі знань 0202 Мистецтво
спеціальності 5.02020401 Музичне мистецтво

Київ
2014 рік

Робоча програма «Основний музичний інструмент (фортепіано)» для студентів галузі знань 0202 Мистецтво, спеціальності 5.02020401 „Музичне мистецтво”

«__» _____ 2014 року – 52 с.

Розробники:

Куцан Оксана Григорівна,

викладач циклової комісії музики і хореографії Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка, викладач-методист

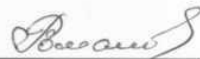
Мельник Ольга Петрівна,

кандидат педагогічних наук, викладач циклової комісії музики і хореографії Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії викладачів музики і хореографії

Протокол від «28» серпня 2014 р. № 1

Голова циклової комісії

Т.В. Романова

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом, структура типова

Заступник директора
з навчальної роботи

(С.І. Дем'яненко)

Заступник директора

з навчально-методичної роботи

(З.Л. Гейхман)

Схвалено Методичною радою Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка
Протокол від «05» вересня 2014 року № 1

“__” _____ 2014 року

Голова

(М.В. Братко)

1. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. ФОРТЕПІАНО»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
<u>Кількість кредитів, відповідних ECTS:</u> 9, 5	<u>Шифр та назва галузі знань:</u> <i>Мистецтво 0202</i>	денна форма навчання Рік підготовки: I Семестр: 1-2	
<u>Загальний обсяг дисципліни (години):</u> 342 години	<u>Шифр та назва спеціальності:</u> 5.02020401 «Музичне мистецтво»	Аудиторних занять – 48 год.:	
		1 семестр 23 год.	2 семестр 25 год
		3 них практичні заняття - 36 год.:	
		1 семестр 17 год.	2 семестр 19 год.
<i>I курс – 52 год.</i>	<u>Освітньо-кваліфікаційний рівень:</u> <i>"молодший спеціаліст"</i>	індивідуальні – 8 год.:	
		1 семестр 4 год.	2 семестр 4 год.
		підсумковий контроль – 4 год.:	
		1 семестр 2 год.	2 семестр 2 год.
<u>Тижневе навантаження:</u> <i>1 год.</i>		Самостійна робота – 4 год.:	
		1 семестр 2 год.	2 семестр 2 год.
		Види контролю: <i>залік у 2-му семестрі</i>	

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
<u>Кількість кредитів, відповідних ECTS:</u> 9, 5	<u>Шифр та назва галузі знань:</u> <i>Мистецтво 0202</i>	денна форма навчання Рік підготовки: II Семестр: 3-4	
<u>Загальний обсяг дисципліни (години):</u> <i>342 години</i>	<u>Шифр та назва спеціальності:</u> <i>5.02020401 «Музичне мистецтво»</i>	Аудиторних занять – 68 год.:	
		1 семестр 34 год.	2 семестр 34 год
		3 них практичні заняття - 56 год.:	
		1 семестр 28 год.	2 семестр 28 год.
<i>II курс – 72 год.</i>	<u>Освітньо-кваліфікаційний рівень:</u> <i>"молодший спеціаліст"</i>	індивідуальні – 8 год.:	
		1 семестр 4 год.	2 семестр 4 год.
		підсумковий контроль – 4 год.:	
		1 семестр 2 год.	2 семестр 2 год.
<u>Тижневе навантаження:</u> <i>2 год.</i>		Самостійна робота – 4 год.:	
		1 семестр 2 год.	2 семестр 2 год.
		Види контролю: <i>залік у 4-му семестрі</i>	

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
<u>Кількість кредитів, відповідних ECTS:</u> 9, 5	<u>Шифр та назва галузі знань:</u> <i>Мистецтво 0202</i>	денна форма навчання Рік підготовки: III Семестр: 5-6	
<u>Загальний обсяг дисципліни (години):</u> <i>342 години</i>	<u>Шифр та назва спеціальності:</u> <i>5.02020401 «Музичне мистецтво»</i>	Аудиторних занять – 68 год.:	
		1 семестр 34 год.	2 семестр 34 год
		3 них практичні заняття - 56 год.:	
		1 семестр 28 год.	2 семестр 28 год.
<i>III курс – 72 год.</i>	<u>Освітньо-кваліфікаційний рівень:</u> <i>"молодший спеціаліст"</i>	індивідуальні – 8 год.:	
		1 семестр 4 год.	2 семестр 4 год.
		підсумковий контроль – 4 год.:	
		1 семестр 2 год.	2 семестр 2 год.
<u>Тижневе навантаження:</u> <i>2 год.</i>		Самостійна робота – 4 год.:	
		1 семестр 2 год.	2 семестр 2 год.
		Види контролю: <i>залік у 6-му семестрі</i>	

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
<u>Кількість кредитів, відповідних ECTS:</u> 9, 5	<u>Шифр та назва галузі знань:</u> <i>Мистецтво 0202</i>	денна форма навчання Рік підготовки: IV Семестр: 7-8	
<u>Загальний обсяг дисципліни (години):</u> <i>342 години</i>	<u>Шифр та назва спеціальності:</u> <i>5.02020401 «Музичне мистецтво»</i>	Аудиторних занять – 40 год.:	
		1 семестр 21 год.	2 семестр 19 год
		3 них практичні заняття - 38 год.:	
		1 семестр 20 год.	2 семестр 18 год.
IV курс – 78 год.	<u>Освітньо-кваліфікаційний рівень:</u> <i>"молодший спеціаліст"</i>	підсумковий контроль – 2 год.:	
		1 семестр 1 год.	2 семестр 1 год.
		Самостійна робота – 38 год.:	
<u>Тижневе навантаження:</u> <i>1 год.</i>		1 семестр 20 год.	2 семестр 18 год.
		Види контролю:	
		<i>екзамен у 8-му семестрі Державний екзамен</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Музичне виховання з методикою навчання» є: формування у студентів комплексу виконавських умінь і навичок, які забезпечать необхідний рівень володіння інструментом; розвиток музичних здібностей та загальної музичної культури; створення професійної основи для подальшої самостійної роботи майбутнього вчителя музики засобами вільного володіння інструментом фортепіано.

Завдання курсу:

- сформувати інтерес до педагогічної діяльності і самостійної роботи в процесі інструментальної підготовки майбутнього фахівця;
- оволодіти навичками грамотно, професійно вірно опановувати текст музичних творів, розкрити і зрозуміти авторський задум,
- освоїти вміння вслуховуватись у власне виконання твору та здатність його проаналізувати;
- розвиток і вдосконалення навичок читання з аркуша;
- накопичити музичний репертуар для проведення різних форм навчальної та позакласної діяльності в шкільних і культурно-освітніх установах;
- забезпечити професійне виконання творів шкільного та дошкільного репертуарів.
- сформувати готовність вирішувати питання добору та інтерпретації дидактично доцільних зразків національного та зарубіжного музичного мистецтва з урахуванням вікових можливостей дітей.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, в результаті вивчення курсу студенти повинні

знати :

- провідну мету і завдання педагогічної діяльності в напрямку художньо-естетичного виховання засобами музичного мистецтва,

використовуючи вільне володіння грою на музичному інструменті – фортепіано;

- стильові особливості фортепіанної музики різних епох, художніх напрямів, стилів, жанрів;
- специфіку добору дидактично доцільного музичного матеріалу з урахуванням загально-естетичного та музичного розвитку дитини;
- закономірності музичного сприйняття, психологічні особливості музичного розвитку дітей різного віку засобами музичного мистецтва;
- специфіку виконання репертуару з програм музичного виховання в дошкільному навчальному закладі та в загальноосвітній школі.

вміти :

- виразно виконувати музику різних епох, художніх напрямів, стилів, жанрів;
- грамотно, професійно вірно читати текст музичних творів, вміти зрозуміти, розкрити авторський задум та донести його до слухача;
- читати ноти з аркуша;
- аналізувати власне виконання музичних творів, самостійно визначати напрямки подальшого самовдосконалення;
- здійснювати теоретичний та музикознавчий аналіз музичних творів;
- володіти навичками гри на фортепіано в обсязі, необхідному для виконання музичних творів, що входять до програм загальноосвітньої школи та дитячого садка;
- самостійно освоювати музичний репертуар школи та дитячого закладу, спираючись на засвоєні художньо-виконавські навички (метроритм, музичну пам'ять, чуття форми, музикальність, образне мислення)
- самостійно добирати дидактично доцільні зразки музичного мистецтва для дітей з урахуванням особливостей різних вікових категорій.

В процесі вивчення дисципліни «Основний музичний інструмент» в студента мають бути сформовані такі **компетентності**:

Загальні:

- здатність до аналізу та синтезу;
- здатність до організації і планування;
- засвоєння основ базових знань з професії;
- здатність до освоєння нового;
- здатність застосовувати знання на практиці;
- етичні зобов'язання;
- мотивація до покращення якості результату;
- бажання досягти успіху.

Фахові:

- усвідомлення соціальної значущості своєї майбутньої професії, володіння мотивацією до здійснення професійної діяльності;
- здатність нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності;
- готовність демонструвати предметну та сучасну базу знань;
- здатність професійно взаємодіяти з учасниками культурно-просвітницької діяльності;
- володіння методами навчання і виховання засобами фортепіанного виконавства;
- володіння професійною термінологією;
- здатність до творчості;
- здатність раціонально організовувати та розподіляти навчальний час;
- здатність аналізувати навчальну літературу, вміння робити висновки та узагальнення на основі опрацювання літературних джерел;
- здатність опрацьовувати додатковий музичний матеріал як для потреб навчального процесу, так і з метою самоосвіти.

Предметні:

- володіння основними прийомами звуковидобування, різними видами фортепіанного туше;
- володіння рухо-моторними навичками у виконанні різних видів техніки;
- усвідомлене володіння аплікатурними навичками, здатність до оптимального вибору аплікатури;
- володіння піаністичними засобами виразного інтонування;
- володіння прийомами виконання різних видів фактури, звуковим співвідношенням мелодії та акомпанементу;
- володіння прийомами виконання кантילени, тембральністю звуку у відтворенні музичних образів кантиленного змісту;
- володіння навичками педалізації в творах різних жанрів і стилів;
- здатність відтворювати фразування мелодії, відчувати кульмінаційний розвиток, мислити великими побудовами;
- здатність до слухового самоконтролю;
- володіння навичками поліфонічного мислення, вміння аналізувати будову поліфонічних творів (визначати тему, протискладення, контрапункти);
- володіння агогічними прийомами у відтворення художньо-образного змісту музичних творів;
- здатність до аналізу форми музичного твору, вміння визначати межі основних розділів;
- здатність до теоретичного та музикознавчого аналізу музичних творів, вміння застосовувати його для пошуку рішень в інтерпретації музики;
- здатність характеризувати інтонаційно-звукову специфічність творів різних стилів, володіння піаністичними засобами їх відтворення;
- вміння відтворювати різні емоційні стани в контрастних темах творів великої форми;
- здатність до цілісного емоційно-образного осягнення твору великої форми, вміння дотримуватися єдиного темпу;
- здатність до виявлення власної творчої інтерпретації музичних творів;

- здатність до виявлення артистизму, виконавської волі, концентрації уваги, до творчого самовираження;
- готовність до професійного психофізіологічного володіння собою під час сольних концертних виступів та виступів у складі ансамблю;
- здатність застосовувати поліфонічне мислення в практичній хоровій та гуртковій діяльності;
- здатність до самостійного освоєння музичного репертуару школи та дитячого закладу, спираючись на засвоєні художньо-виконавські навички (метроритм, музичну пам'ять, чуття форми, музикальність, образне мислення)
- знання жанрово-стильових особливостей музики, здатність до яскравого та образного відтворення музичного репертуару;
- усвідомлення специфіки добору дидактично доцільного музичного матеріалу з урахуванням вікових та загально-естетичних особливостей дітей;
- здатність аналізувати музичний репертуар, вміння самостійно підбирати доцільний педагогічний репертуар різного спрямування;
- здатність до самостійного прочитання та розшифрування авторського або редакторського нотного тексту;
- володіння навичками читання нот з аркуша;
- здатність до самоаналізу, готовність до самовдосконалення;
- усвідомлений інтерес до пошуку педагогічних рішень в питанні музичного виховання дітей засобами фортепіанного виконавства.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні компоненти базової фортепіанної підготовки.

Тема 1. Розвиток професійних музичних умінь.

Тема 2. Розвиток аналітичних умінь.

Тема 3. Педагогічно-виконавське спрямування педагогічного репертуару.

Тема 4. Формування основ технічної майстерності.

Змістовий модуль 2. Формування піаністичних навичок та якості звуку.

Тема 1. Процес звукоутворення.

Тема 2. Формування піаністичних навичок звуковедення.

Тема 3. Формування вмінь використання різноманітних видів артикуляції.

Тема 4. Вдосконалення виконавських навичок в процесі вивчення дитячого репертуару.

Змістовий модуль 3. Розвиток фортепіанної техніки.

Тема 1. Узагальнення аплікатурних формул.

Тема 2. Інтоніційна, динамічна, тембральна, ритмічна функція артикуляції.

Змістовий модуль 4. Структура поліфонічної техніки.

Тема 1. Оволодіння навичками, необхідними для виконання поліфонічних творів.

Тема 2. Розвиток поліфонічного слуху.

Змістовий модуль 5. Формування піаністичних та технічних навичок у виконанні творів з різними типами фактури.

Тема 1. Розвиток професійно-музичних умінь.

Тема 2. Оволодіння навичками, необхідними для виконання творів крупної форми.

Змістовий модуль 6. Мистецтво педалізації як важлива сторона виконавської майстерності.

Тема 1. Види педалі.

Тема 2. Функції педалі.

Змістовий модуль 7. Вдосконалення та закріплення виконавських навичок.

Тема 1. Формування активного творчого інтересу до виконуваних творів.

Тема 2. Опанування виконавських навичок у творах шкільного репертуару та етюдах.

Тема 3. Педагогічно-виконавський задум.

Тема 4. Ознайомлення з різними формами сучасної та джазової музики.

Змістовий модуль 8. Реалізація завдань виразності виконання фортепіанних творів.

Тема 1. Розширення музичного світогляду.

Тема 2. Драматургія сонатної форми.

Тема 3. Опанування різних форм звуковидобування.

Тема 4. Розвиток внутрішнього слуху та образних уявлень.

Змістовий модуль 9. Реалізація завдань інтерпретації музичних творів різних жанрів та стилів.

Тема 1. Удосконалення фортепіанних навичок в процесі вивчення музичних творів з педагогічного репертуару.

Тема 2. Закріплення художньо-виконавських навичок та реалізація педагогічних завдань на прикладі творів з педагогічного репертуару.

Тема 3. Розвиток інтерпретаторських умінь у роботі над поліфонічними творами, творами великої форми.

Тема 4. Робота над стилістичними особливостями поліфонічних творів і творів великої форми.

Змістовий модуль 10. Розвиток виконавської майстерності.

Тема 1. Подолання технічних труднощів у творах індивідуальної програми.

Тема 2. Акумуляція художньо-виконавських умінь та навичок.

Тема 3. Створення художнього образу фортепіанного твору та відтворення його емоційного змісту.

Тема 4. Вирішення завдань цілісного виконання творів державної програми.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план предмету

I курс

№ п/п	Назва модуля і тем	Загальний обсяг 52 год.	Практичні 36 год.	Індивідуальні заняття 8 год.	Підсумковий контроль 4 год., залік	Самостійна робота 4 год.
	Модуль 1. Основні компоненти базової фортепіанної підготовки	25	17	4	2	2
1	Розвиток професійних музичних умінь.		5	1	-	-
2	Розвиток аналітичних умінь.		4	1	1	-
3	Педагогічно-виконавське спрямування педагогічного репертуару.		4	1	-	2
4	Формування основ технічної майстерності.		4	1	1	-
	Модуль 2. Формування піаністичних навичок та якості звуку	27	19	4	2	2
1	Процес звукоутворення.		5	1	-	-
2	Формування піаністичних навичок звуковедення.		5	1	1	-
3	Формування вмінь використання різноманітних видів артикуляції.		5	1	1	-
4	Вдосконалення виконавських навичок процесі вивчення дитячого репертуару.		4	1	залік	2

Тематичний план предмету

II курс

№ п/п	Назва модуля і тем	Загальний обсяг 72 год.	Практичні 56 год.	Індивідуальні заняття 8 год.	Підсумковий контроль 4 год.	Самостійна робота 4 год.
	Модуль 3. Розвиток фортепіанної техніки.	17	14	2	1	-
1	Узагальнення аплікатурних формул.		8	-	-	-
2	Інтонаційна, динамічна, тембральна, ритмічна функція артикуляції.		6	2	1	
	Модуль 4. Структура поліфонічної техніки.	19	14	2	1	2
3	Оволодіння навичками, необхідними для виконання поліфонічних творів.		8	-	-	-
4	Розвиток поліфонічного слуху.		6	2	1	2
	Модуль 5. Формування піаністичних та технічних навичок у виконанні творів з різними типами фактури.	17	14	2	1	-
5	Розвиток професійно-музичних умінь.		8	-	-	-
6	Оволодіння навичками, необхідними для виконання творів крупної форми.		6	2	1	-
	Модуль 6. Мистецтво педалізації як важлива сторона виконавської майстерності	19	14	2	1	2
7	Види педалі.		8	-	1	-
8	Функції педалі.		6	2	залік	2

Тематичний план предмету

III курс

№ п/п	Назва модуля і тем	Загальний обсяг 72 год.	Практичні 56 год.	Індивідуальні заняття 8 год.	Підсумковий контроль 4 год.	Самостійна робота 4 год.
	Модуль 7. Удосконалення та закріплення виконавських навичок	36	28	4	2	2
1	Формування активного творчого інтересу до виконуваних творів.		8	-	-	-
2	Опанування виконавських навичок у творах шкільного репертуару та етюдах.		6	2	1	-
3	Педагогічно-виконавський задум.		8	-	-	-
4	Ознайомлення з різними формами сучасної та джазової музики.		6	2	1	2
	Модуль 8. Реалізація завдань виразності виконання фортепіанних творів.	36	28	4	2	2
5	Розширення музичного світогляду.		8	-	-	-
6	Драматургія сонатної форми.		6	2	1	-
7	Опанування різних форм звуковидобування		8	-	1	-
8	Розвиток внутрішнього слуху та образних уявлень.		6	2	Екзамен	2

Тематичний план предмету

IV курс

№ п/п	Назва модуля і тем	Загальний обсяг 78 год.	Практичні 38 год.	Індивідуальні заняття	Підсумковий контроль: 2 год., екз., держ. екзамен	Самостійна робота 38 год.
	Модуль 9. Реалізація завдань інтерпретації музичних творів різних жанрів та стилів.	41	20	-	1	20
1	Удосконалення фортепіанних навичок в процесі вивчення музичних творів з педагогічного репертуару.		5	-	-	5
2	Закріплення художньо-виконавських навичок та реалізація педагогічних завдань на прикладі творів з педагогічного репертуару.		5	-	-	5
3	Розвиток інтерпретаторських умінь у роботі над поліфонічними творами, творами великої форми.		5	-	-	5
4	Робота над стилістичними особливостями поліфонічних творів і творів великої форми.		5	-	1	5
	Модуль 10. Розвиток виконавської майстерності.	37	18	-	1	18
5	Подолання технічних труднощів у творах індивідуальної програми.		5	-	-	5
6	Акумуляція художньо-виконавських умінь та навичок.		4	-	1	4
7	Створення художнього образу фортепіанного твору та відтворення його емоційного змісту.		5	-	-	5
8	Вирішення завдань цілісного виконання творів державної програми.		4	-	Екз., Держ.екз.	4

Навчально-методична карта дисципліни «Основний музичний інструмент»

I курс

Практичні заняття – 36 год. Індивідуальні заняття – 8 год. Самостійна робота – 4 год. Підсумковий контроль – 4 год.

Вид підсумкового контролю - залік.

I семестр

II семестр

Модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			
Назва модуля	Основні компоненти базової фортепіанної підготовки				Формування піаністичних навичок та якості звуку			
К-ть годин	5	4	4	4	5	5	5	4
Теми занять	Розвиток професійних музичних умінь	Розвиток аналітичних умінь	Педагогічне виконавське спрямування професійного репертуару	Формування основ технічної майстерності	Процес звукоутворення	Формування піаністичних навичок звукозведення	Формування вмінь використання різних домінантних видів артикуляції	Вдосконалення виконавських навичок в процесі вивчення дитячого і шкільного репертуару
Індивідуальні заняття	1	1	1	1	1	1	1	1
Самостійна робота	-	-	Педагогічно-виконавське спрямування педагогічного репертуару (2год.)		-	-	Вдосконалення виконавських навичок в процесі вивчення дитячого репертуару (2год.)	
Види поточного контролю	-	Контрольний урок		Академконцерт	-	Контрольний урок		Академконцерт
Підсумковий контроль					Залік			

Навчально-методична карта дисципліни «Основний музичний інструмент»

II курс

Практичні заняття – 56 год. Індивідуальні заняття – 8 год. Самостійна робота – 4 год. Підсумковий контроль – 4 год. Вид підсумкового контролю - залік.

I семестр

II семестр

Модулі	Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4		Змістовий модуль 5		Змістовий модуль 6	
	Назва модуля	Розвиток фортепіанної техніки.		Структура поліфонічної техніки.		Формування піаністичних та технічних навичок у виконанні творів з різними типами фактури.		Мистецтво педалізації як важлива сторона виконавської майстерності
К-ть годин	8	6	8	6	8	6	8	6
Теми занять	Узагальнення аплікатурних формул.	Інтонаційна, динамічна, тембральна, ритмічна функція артикуляції.	Оволодіння навичками, необхідними для виконання поліфонічних творів.	Розвиток поліфонічного слуху.	Розвиток професійно-музичних умінь.	Оволодіння навичками, необхідними для виконання творів крупної форми.	Види педалі	Функції педалі
Індивідуальні заняття	Подолання технічних труднощів у творах індивідуальної програми (2год.)		Подолання технічних труднощів у творах індивідуальної програми (2год.)		Подолання технічних труднощів у творах індивідуальної програми(2год.)		Подолання технічних труднощів у творах індивідуальної програми(2год.)	
Самостійна робота	-	-	-	Розвиток поліфонічного слуху (2год.)	-	-	-	Функції педалі (2год.)
Види поточного контролю	-	Контрольний урок	-	Академконцерт	-	Контрольний урок	-	Академконцерт
Підсумковий контроль					Залік			

Навчально-методична карта дисципліни «Основний музичний інструмент»

III курс

Практичні заняття – 56 год. Індивідуальні заняття – 8 год. Самостійна робота – 4 год. Підсумковий контроль – 4 год.

Вид контролю – екзамен.

I семестр

II семестр

Модулі	Змістовий модуль 7				Змістовий модуль 8			
Назва модуля	Удосконалення і закріплення виконавських навичок				Реалізація завдань виразності виконання фортепіанних творів			
К-ть годин	8	6	8	6	8	6	8	6
Теми занять	Формування активного творчого інтересу до виконуваних творів	Опанування виконавських навичок у творах шкільного репертуару та етюдах	Педагогічно-виконавський задум	Ознайомлення з різними формами сучасної та джазової музики	Розширення музичного світогляду	Драматургія сонатної форми	Опанування форм звуковидобування	Розвиток внутрішнього слуху та образних уявлень
Індивідуальні заняття	Подолання технічних труднощів у творах індивідуальної програми (2год.)		Подолання технічних труднощів у творах індивідуальної програми (2год.)		Подолання технічних труднощів у творах індивідуальної програми(2год.)		Подолання технічних труднощів у творах індивідуальної програми(2год.)	
Самостійна робота	-	-	Підбір інформації про жанрові особливості творів індивідуальної програми (2 год.)		-	-	Визначення характеру звуковидобування в різних творах індивідуальної програми та робота над його виразним виконанням (2год.)	
Види поточного контролю	-	Контрольний урок	-	Академконцерт	-	Контрольний урок	Контрольний урок	-
Підсумковий контроль					Екзамен			

Навчально-методична карта дисципліни «Основний музичний інструмент»

IV курс

Практичні заняття – 38 год. Індивідуальні заняття – 0 год. Самостійна робота – 38 год. Модульний контроль – 2 год.

Вид підсумкового контролю – екзамен. Державний екзамен.

I семестр					II семестр			
Модулі	Змістовий модуль 9				Змістовий модуль 10			
Назва модуля	Реалізація завдань інтерпретації музичних творів різних жанрів та стилів				Розвиток виконавської майстерності			
К-ть годин	5	5	5	5	5	4	5	4
Теми занять	Удосконалення фортепіанних навичок в процесі вивчення музичних творів з педагогічного репертуару	Закріплення художньо-виконавських навичок та реалізація педагогічних завдань на прикладі творів з педагогічного репертуару.	Розвиток інтерпретаторських умінь у роботі над поліфонічними творами, творами великої форми	Робота над стилістичними особливостями поліфонічних творів і творів великої форми	Подолання технічних труднощів у творах індивідуальної програми	Акумулявання виконавсько-художніх умінь та навичок	Створення художнього образу фортепіанного твору та відтворення його емоційного змісту	Вирішення завдань цілісного виконання творів державної програми
Індивідуальні заняття	-	-	-	-	-	-	-	-
Самостійна робота	Подолання технічних труднощів у процесі вивчення творів з педагогічного репертуару 5 год.	Самостійний добір та ескізне вивчення творів для слухання музики в школі. Складання бесіди 5 год.	Акумулявання навичок самостійного аналізу особливостей інтерпретації поліфонічних творів та творів великої форми 5 год.	Вивчення стилістичних особливостей поліфонічних творів і творів великої форми 5 год.	Репетиційна робота над подоланням технічних труднощів у творах індивідуальної програми 5 год.	Закріплення вміння якісного звуковидобування, динаміки, штриха, фразування музичних творів 4 год.	Робота над емоційно-образною сферою виконуваних музичних творів державного екзамену 5 год.	Робота над вибудовуванням виконавського плану у творах програми державного екзамену 4 год.
Модульний контроль	-	-	-	1	-	1	-	-
Підсумковий контроль					Екзамен Державний екзамен			

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	ТЕМА	ЗМІСТ ЗАВДАННЯ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I (I КУРС) Основні компоненти базової фортепіанної підготовки		
1.	Педагогічно-виконавське спрямування педагогічного репертуару	Опанування музично-педагогічного репертуару для дошкільних дитячих закладів (2 год.)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II (I КУРС) Формування піаністичних навичок та якості звуку		
2.	Вдосконалення виконавських навичок в процесі вивчення дитячого репертуару	Опанування музично-педагогічного репертуару для дошкільних дитячих закладів (2 год.).
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV (II КУРС) Структура поліфонічної техніки		
1.	Розвиток поліфонічного слуху	Репетиційна робота над поліфонічними творами індивідуальної програми (2 год.)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI (II КУРС). Мистецтво педалізації, як важлива сторона виконавської майстерності		
2.	Функції педалі	Репетиційна робота над виконанням тембральних, ритмічних та гармонічних функцій педалі у творах шкільного репертуару (2 год.)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII (III КУРС) Удосконалення та закріплення виконавських навичок		
1.	Ознайомлення з різними формами сучасної та джазової музики	Робота над твором сучасного автора з педагогічного репертуару (музика для слухання). Анотація (2 год.)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VIII (III КУРС) Реалізація завдань виразності виконання фортепіанних творів.		
2.	Розвиток внутрішнього слуху та образних уявлень	Репетиційна робота над виконанням твору великої форми з індивідуальної програми (2 год.)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IX (IV КУРС) Реалізація завдань інтерпретації музичних творів різних жанрів та стилів		
1.	Удосконалення фортепіанних навичок в процесі вивчення музичних творів з педагогічного репертуару	Подолання технічних труднощів у процесі вивчення творів з педагогічного репертуару (5 год.)
2.	Закріплення художньо-виконавських навичок та реалізація педагогічних завдань на прикладі творів з педагогічного репертуару	Самостійний добір та ескізне вивчення творів для слухання музики в загальноосвітній школі. Складання бесіди (5 год.)
3.	Розвиток інтерпретаторських умінь у роботі над поліфонічними творами, творами великої форми	Акумуляція навичок самостійного аналізу особливостей інтерпретації поліфонічних творів та творів великої форми (5 год.)

4.	Робота над стилістичними особливостями поліфонічних творів і творів великої форми	Вивчення стилістичних особливостей поліфонічних творів та творів великої форми (5 год.)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ X (IV КУРС) Розвиток виконавської майстерності		
5.	Подолання технічних труднощів у творах індивідуальної програми	Репетиційна робота над розучуванням текстів поліфонічних творів і творів великої форми з індивідуальної програми (5 год.)
6.	Акумулявання виконавсько-художніх умінь та навичок	Закріплення вміння якісного звуковидобування, динаміки, штриха, фразування музичних творів (4 год.)
7.	Створення художнього образу фортепіанного твору та відтворення його емоційного змісту	Робота над емоційно-образною сферою виконуваних музичних творів державного екзамену (5 год.)
8.	Вирішення завдань цілісного виконання творів програми державної програми	Робота над вибудовуванням виконавського плану у творах програми державного екзамену (4 год.)

7. **Форми контролю та критерії оцінювання**

Поточний контроль здійснює оцінювання роботи студента на практичному занятті та його самостійну роботу за такими критеріями:

- попереднє оцінювання (діагностика рівнів музично-естетичного та фахового розвитку, з'ясування індивідуальних особливостей та здібностей студента);
- оцінювання систематичності відвідування занять;
- оцінювання активності й результативності роботи студента протягом аудиторного заняття;
- оцінювання процесу та результату опанування студентом проблемних завдань;
- оцінка самостійної підготовки студента до заняття;
- оцінювання технічного рівня підготовки студента до технічного заліку;
- оцінювання навчально-творчого процесу при підготовці студента до залікових занять з педрепертуару;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- поточне оцінювання готовності студента до контрольних заходів з урахуванням здатності до самоаналізу, самооцінки та самоконтролю;

Підсумковий контроль здійснюється у вигляді контрольного заняття, академічного концерту, концертного виступу на конкурсі, на концерті-лекції тощо. При підготовці творів до Державного іспиту проводиться попереднє прослуховування програми.

**Розрахунок рейтингових балів
за навантаженням**

I курс

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Кількість завдань	Максимальна кількість балів за всі види роботи
1.	Відвідування практичних занять	0,5	36	18
2.	Робота на практичних заняттях	10	36	360
3.	Підсумковий контроль	25	4	100
4.	Самостійна робота	5	2 (по 2год.)	10
Всього:				488
Коефіцієнт:		4,88		100 балів
Залік:				100 балів

II курс

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Кількість завдань	Максимальна кількість балів за всі види роботи
1.	Відвідування практичних занять	0,5	56	28
2.	Робота на практичних заняттях	10	56	560
3.	Підсумковий контроль	25	4	100
4.	Самостійна робота	5	2 (по 2год.)	10
Всього:				698
Коефіцієнт:		6,98		100 балів
Залік:				100 балів

III курс

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Кількість завдань	Максимальна кількість балів за всі види роботи
1.	Відвідування практичних занять	0,5	56	28
2.	Робота на практичних заняттях	10	56	560
3.	Підсумковий контроль	25	4	100
4.	Самостійна робота	5	2 (по 2 год.)	10
Всього:				698
Коефіцієнт:		11,63		60 балів
Екзамен:				40 балів
Разом:				100 балів

IV курс

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Кількість виконаних завдань	Максимальна кількість балів за всі види роботи
1.	Відвідування практичних занять	0,5	38	19
2.	Робота на практичних заняттях	10	38	380
3.	Підсумковий контроль	25	2	50
4.	Самостійна робота	5	8	40
Всього:				489
Коефіцієнт:		8,15		60 балів
Екзамен:				40 балів
Разом:				100 балів

8. Методичне забезпечення курсу

- ✓ Робоча навчальна програма.
- ✓ Навчальні посібники (методична література, науково-методичні розробки).
- ✓ Збірки музичних творів.
- ✓ Збірки дитячих п'єс.
- ✓ Збірки джазової, естрадної музики.
- ✓ Дидактичний матеріал до практичних занять.
- ✓ Фонотека програмних творів.

9. Форми і методи навчання

1. Аудиторні індивідуальні заняття із застосуванням індивідуальних методів музично-естетичного виховання та навчання гри на фортепіано: пояснення, демонстрування, спостереження та самоспостереження, контроль і самоконтроль, самоаналіз тощо.
2. Робота з рекомендованою літературою, методичними посібниками, словниками, нотними, аудіо та відеоматеріалами, електронними ресурсами.
3. Розв'язування проблемних задач із застосуванням методу навчальної дискусії та діалогової взаємодії.
4. Виконання творчих завдань із застосуванням методу практичної перевірки.
5. Консультативна робота над навчально-творчим проектом: підготовка до виступу в концерті (лекції-концерті), підготовка доповіді на наукову конференцію або методичний семінар, написання анотації, реферату тощо.

Вимоги до державного екзамену

Індивідуальна екзаменаційна програма студента, що складається з творів, різних за змістом, стилем, фактурою і формою, повинна максимально відтворювати рівень виконавських навичок і умінь студента, рівень його загальної музичної культури. Програма екзамену включає:

- поліфонічний твір;
- твір великої форми (сонатне алегро, класичні варіації, рондо);
- п'єса;
- твір дошкільного або шкільного репертуару.

Виконання різнопланового репертуару має продемонструвати різні аспекти підготовки майбутнього вчителя музики, музичного керівника.

Виконання поліфонічного твору дає можливість показати володіння навичками поліфонічного мислення, різними видами поліфонічної техніки, поліфонічного контролю і його взаємодії з виконавськими прийомами.

Велика форма (сонати, варіації, рондо) вимагає від студента вміння опанувати драматургію музичного образу і надає можливість здобути навички концептуального мислення.

Виконання п'єси демонструє вміння виразно виконувати музичні твори різні за стилем, змістом, жанром, використовуючи різні засоби музично - художньої виразності (фразування, динаміка, педалізація, агогіка), а також вміння реалізовувати виконавські задуми шляхом точного прочитання нотного тексту та розуміння авторського задуму.

Твір з репертуару слухання музики у дошкільному навчальному закладі або у школі має практичне спрямування і передбачає застосування набутих виконавських навичок для реалізації завдань музичного виховання.

Викладач здійснює диференційований підхід до складання індивідуальної екзаменаційної програми у відповідності з рівнем музичної підготовки, здібностей та особливостей кожного студента.

Зразки програм для студентів з різними рівнями базової підготовки:

I

Й.С.Бах «Маленька прелюдія» C-dur

І.Беркович «Варіації на тему української народної пісні»

А.Хачатурян «Андантіно»

Ю.Щуровський «Ранок» з сюїти «Зима»

II

О. Лядов «Канон»

Ю. Рожавська «Сонатина» A-dur

О. Гречанінов «Прелюдія»

П. Чайковський «Ранковий роздум»

III

Й.С.Бах «Інвенція» 3-хголосна c-moll

В.А.Моцарт «Фантазія» d-moll

О.Гречанінов «Скарга»

Я.Коломієць «Козачок»

IV

Й.С.Бах «Прелюдія та фуга» D-dur

Й.Гайдн «Соната» e-moll I ч.

Д.Кабалевський «Прелюдія» a-moll

Л. Ревуцький «Колискова»

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Визначення
1	2	3	4
90-100	Відмінно	A	Довершене художнє виконання фортепіанних творів лише з незначною кількістю помилок, що не мають принципового значення у демонстрації вищого рівня компетентності; стилістично вірне виконання, без порушень авторського тексту.
82-89	Добре	B	Художньо переконлива інтерпретація творів вище середнього рівня досконалості з незначними помилками на високому рівні компетентності; стилістично вірне виконання з незначними порушеннями авторського тексту.
75-81	Добре	C	Програма опанована, виконана з невеликою кількістю змістовних помилок, що забезпечило прояв необхідної компетентності; незначні стилістичні похибки з деякими порушеннями авторського тексту.
69-74	Задовільно	D	Програма виконана, але зі значною кількістю технічних та змістовних недоліків, що знижують рівень компетентності до середнього. Технічно недосконале, невпевнене виконання всіх творів програми.
60-68	Задовільно	E	Виступ задовольняє мінімальні вимоги до академічного виконання музичних творів на низькому рівні компетентності. Цілісне виконання всієї програми з допущенням текстових, інтонаційних, темпових та інших недоліків.
35-59	Незадовільно	F	Відсутність цілісного виконання програми; виконання музичних творів із значними художньо - технічними недоліками, що не задовольняє мінімальних вимог до необхідного рівня компетентності.

Основна література

1. Абдуллин Э.Б. Теория музыкального образования / Э.Б. Абдуллин, Е.В. Николаева. – М.: ИЦ Академия, 2004. – 336с.
2. Гинзбург Л. О работе над музыкальным произведением / Л.О.Гинзбург. – М., 1983. - 141с.
3. Гофман И. Фортепианная игра. Ответы на вопросы о фортепианной игре / И.Гофман. – М., 1961.- 142с.
4. Дряпіка В.І. Теорія і практика формування ціннісних орієнтацій педагога-музиканта: Навч. посібник / В.І. Дряпіка. – Кіровоград, Ужгород: Ліра, 2000. – 228с.
5. Жигінас Т. В. Методичні засади підготовки майбутніх вчителів музики до концертно-освітньої діяльності серед дітей та юнацтва: дис. канд. пед. наук: 13.00.02 / Т.В. Жигінас. – К, 2007. – 220с.
6. Курковський Г.В. Питання фортепіанного виконавства / Г.В.Курковський. – К., 1983. - 114с.
7. Милич Б.И. Воспитание ученика-пианиста в 5 - 7 классах ДМШ / Б.И.Милич. – К., 1982. - 75с.
8. Нейгауз Г.Г. Об искусстве фортепианной игры / Г.Г.Нейгауз. – М., 1982. - 346с.
9. Питання фортепіанної педагогіки та виконавства: Зб. наукових праць / – К., 1981.- 47с.
10. Ростовський О. Я. Дидактичні основи професійної підготовки вчителя музики в педуніверситеті / О.Я.Ростовський. – Кривий Ріг, 2006.

Додаткова література

1. Брылин Б.А. Музыкально-творческое развитие учащихся в условиях досуга / Б.А. Брылин. – К.: КНУКиИ, 2002. – 204с.
2. Выготский Л. С. Воображение и творчество в детском возрасте: Психологический очерк / Л.С.Выготский. - М., 1991. - 172с.
3. Выдающиеся пианисты-педагоги о фортепианном искусстве / - М. - Л., 1966.- 162с.
4. Кабалевський Д. Б. Як розповідати дітям про музику? / Д.Б.Кабалевський. - К., 1981.- 209с.
5. Падалка Г. М. Учитель, музика, діти/ Г.М.Падалка. – К., 1982. - 111с.
6. Перельман Ю.Н. В классе рояля / Ю.Н.Перельман. - Л., 1970. - 96с.
7. Радонова О. П. Слушаем музыку / О.П.Радонова. - М., 1990. - 103с.
8. Юдина Е. И. Мой первый учебник по музыке и творчеству: Азбука музыкально-творческого саморазвития / Е.И.Юдина. -М., 1997. -89с.

